

Tehniline kirjeldus

Sotsiaalkindlustusameti hange „Lastekaitsetöötajate täienduskoolituste väljatöötamine ja läbiviimine ning juhendmaterjali loomine“.

I osa- "Traumateadlik ja kiindumus põhine lähenemine töös lastega" täienduskoolituste läbiviimine ja juhendmaterjali koostamine.

Taustinformatsioon ja koolituse sihtrühm

Eestis töötab 79 kohalikus omavalitsuses kokku ligikaudu 284 lastekaitsetöötajat (seisuga jaanuar 2025). Lastekaitsetöötajate peamiseks ülesandeks on laste, lapsevanemate ja perede abistamine, mis hõlmab nõustamist, abivajaduse hindamist, parimate huvide väljaselgitamist ja vajalike meetmete rakendamist. Samuti tegelevad nad juhtumikorralduse koordineerimise ning ennetustööga, et tagada lastele turvaline ja toetav kasvukeskkond.

Sotsiaalkindlustusamet on loonud 2024. aastal [e-kursuse „Lastekaitsetöö põhialused“](#), mis annab lastekaitsetöötajatele vajalikud teadmised ja oskused laste õiguste ja heaolu tagamiseks. Kursusel osalejad mõistavad lastekaitse põhialuseid ning õpivad neid oma töös rakendama, kasutades lapse ja pere kaasamiseks ning toetamiseks sobivaid suhtlemisvõtteid, mis lähtuvad lahenduskeskse lähenemise põhimõtetest. Samuti saadakse teadmisi juhtumikorralduse protsessist ja valdkondadeülese koostöö tähtsusest. Kursus tutvustab lapse heaolu hindamist toetavaid tööriistu, mida saab kasutada abi kavandamisel, ning rõhutab enesehoiu ja enesetäiendamise olulisust tööalase heaolu säilitamisel, pakkudes praktilisi meetodeid igapäevases töös rakendamiseks.

Käesoleva hanke eesmärgiks on keskenduda lastekaitsetöötajate professionaalsele arengule, pakkudes neile süvendatud teadmisi ja oskusi, mis aitavad tõsta nende pädevust ja tõhustada praktikat. Koolituse sisu ei tohiks korrata e-kursusel antavaid baasteadmisi, vaid peab toetama järgmise taseme kompetentside omandamist.

Koolitusel osalejate varasem töökogemus võib olla erinev – sihtrühmas on nii alustavaid spetsialiste kui ka pikaajalise kogemusega lastekaitsetöötajaid. Koolituselt oodatakse sisult süvendatud ja praktilist käsitlust, mis toetab osalejate pädevuse edasist arengut ning on rakendatav nende igapäevatoos. Koolituse sisu ja õppemeetodite kavandamisel peab Täitja arvestama osalejate erineva kogemustasemega, et koolitus toetaks tõhusalt kõigi osalejate professionaalset pädevust.

Koolituse eesmärk

Koolituse läbinud osaleja mõistab kiindumussuhte olulisust lapse arengus ning trauma mõju lapse käitumisele ja heaolule, oskab kasutada abistamisel traumateadliku lähenemise võtteid, toetades sobival viisil lapse turvatunnet ja toimetulekut.

Koolituse läbinud osaleja:

- mõistab, kuidas lapse kiindumusajalugu mõjutab tema pikemaajalist arengut, käitumist ja toimetulekut;
- mõistab lapse käitumise taga olevaid füsioloogilisi ja emotsionaalseid põhjuseid, oskab käitumist tõlgendada ning reageerida viisil, mis toetab lapse heaolu ja turvatunnet;
- teadvustab, kuidas tema enda isiklik kiindumusajalugu ja varasemad kogemused võivad mõjutada tema suhtumist ja lähenemist lapse toetamisel;

- oskab luua turvalist kontakti traumakogemusega ning kiindumushäirega lastega, rakendades ennetavaid ja lapse arengut toetavaid strateegiaid;
- arutleb vanemate toetamise võimaluste üle laste vajaduste märkamisel ja usalduslike suhete tugevdamisel.

Koolituse esialgsed peamised teemad toodud õppekava projektis.

Koolituse „Traumateadlik ja kiindumuspõhine lähenemine töös lastega” üldtingimused

- Indikatiivselt on koolitusgrupi suurus kuni 25 osalejat.
- Koolitus on kahepäevane ja maht on 14 akadeemilist tundi õppetööd. Info koolituse kohta ning algse registreerimise koolitusele tagab Tellija, kinnitused koolituspäevadel osalemise kohta kogub Tellija.
- Koolitused toimuvad kontaktkoolitusena. Lõplikud toimumiskohad ning toimumiskohtade muutmine kooskõlastatakse Tellija ja Täitja vahel lepingu täitmise käigus. Tellijal on õigus jätta asukoha põhiselt koolitusi ära, kui grupp ei täitu.
- Koolituskava koostamisel ja teemade/meetodite valikul peab arvestama koolituse praktilise suunitlusega ehk andma lastekaitsetöötajale lisaks teoreetilistele teadmistele ka praktilisi oskusi, meetodeid ja tööriistu enda töö tegemiseks.
- Õppekava projektile sisendi andmine koolituste ettevalmistuse protsessis.
- Koolituste läbiviimine vastavalt koolikavale ja kinnitatud õppekavale.
- Täitja esitab välja töötatud õppematerjalid meili teel Tellija kontaktisikule hiljemalt viie tööpäeva enne vastava koolituse toimumist.
- Tellijal on õigus korraldada Täitjaga vajadusel eelkohtumine enne koolitusperioodi algust, et täpsustada koolituse korralduslikke küsimusi ning ootusi. Koolitusperioodi jooksul võib Tellija alata ka vahekohtumisi, et arutada korralduslikke küsimusi, saada tagasisidet ning teha vajalikke muudatusi.
- Tellija kogub koolitusel osalejatelt tagasisidet pärast koolituse toimumist ning edastab selle Täitjale koos vajadusel tehtavate ettepanekutega koolituskava täiendamiseks või muutmiseks.
- Täitja kasutab koolituste läbiviimisel isiklikku arvutit.
- Tellija ei hüvita Täitjale koolituse läbiviimisega seotud kulutusi, milleks on majutus, transport jms. Täitja peab arvestama kõik kulud pakkumuse hinna sisse.
- Koolituste üleandmine toimub pärast iga koolitusgrupi auditoorse koolituse läbiviimist, mille kohta koostatakse töö üleandmise-vastuvõtmise akt.
- Tellijal on õigus tellida 2026. aastal lepingu raames samadel tingimustel täiendavaid koolitusi lepingus fikseeritud hindadega.
- Arvestades teenuse iseloomu ning seotust laste heaolu valdkonnaga, tagab käsundisaaja teenuse osutamisel meeskonnaliikmed, kes ei ole toime pannud süütegu alaealise vastu ega isikuvastast süütegu ning kelle suhtes ei ole teenuse osutamise ajal pooleli menetlust nimetatud süütegudega seoses.

Koolituste toimumise aeg:

Koolitusgrupp	Toimumiskoht	Võimalik toimumisaeg
Esimene koolitusgrupp 2025	Lõuna-Eestis, Tartus	august või september
Teine koolitusgrupp 2025	Harjumaal, Tallinnas	Oktoober
Kolmas koolitusgrupp 2025	Harjumaal, Tallinnas	Oktoober või november

Juhendmaterjali koostamine teemal traumateadlik ja kiindumuspõhine lähenemine töös lastega

Juhendmaterjal peab olema sisuline ja praktiline töövahend lastekaitsetöötajatele, mis toetab traumateadliku ja kiindumuspõhise lähenemise rakendamist töös laste ja peredega. Loodava juhendmaterjaliga täiendatakse "Lapse heaolu hindamise käsiraamatut".

Juhendmaterjal peab sisaldama alljärgnevat teemasid. Täitja ülesanne on juhendmaterjali koostamise protsessis need teemad terviklikult läbi töötada, vajadusel loetelu korrigeerida ning täpsustada või täiendada:

- Trauma olemus ja mõju lapse arengule.
- Kiindumussuhte roll lapse heaolu kujunemisel.
- Traumakogemuse ilmingud ja nende mõistmine lapse käitumises.
- Lapse turvatunde ja emotsionaalse stabiilsuse toetamine.
- Suhte loomine ja usalduse kujundamine lapsega.
- Lapse individuaalsuse ja vajaduste arvestamine nõustamisel ja suhtlemisel.
- Lapsega vestlemise traumateadlikud põhimõtted.

Juhendmaterjali nõuded:

- Juhendmaterjalid peavad olema mahuga 5 A4-lehekülge (Arial 11 pt, reavahe 1,0, ääremõõdud 2,5 cm) ning lisaks sisaldama 1 üheleheküljelist lühikokkuvõtet (one pager), mis koondab juhise kõige olulisemad põhimõtted, tegevusetapid ja praktilised soovitusel selgel ja kergesti haarataval kujul. Lühikokkuvõtte eesmärk on toetada spetsialisti igapäevatoos – pakkudes kiiret ülevaadet ja meelepead olukordades, kus põhjaliku juhise läbilugemiseks ei ole aega. Juhendmaterjal on kokku 6 lehte.
- Tekst peab olema selgelt loetav ja struktureeritud, sisaldades alapealkirju ja loetelusid, kui see on asjakohane. Vältida tuleb liigset üldsõnalisust ning juhised peavad olema koostatud viisil, mis toetab kasutajasõbralikkust ja praktilist rakendamist.
- Juhendmaterjalides tuleb viidata kõikidele olulistele allikatele, millele sisu tugineb. Viitamine peab toimuma teaduspõhiselt, kasutades APA (Ameerika Psühholoogide Assotsiatsioon) stiili.
- Lisaks kasutatud allikatele peab dokument sisaldama ka soovitatavat lisalugemist või praktilisi juhendeid, mida tellija või sihtrühm saab edaspidises töös kasutada. Need võivad hõlmata teadusartikleid, rahvusvahelisi juhendmaterjale või valdkondlikke praktilisi käsiraamatuid.
- Juhendmaterjalid tuleb esitada Wordi vormingus. Wordi versioon peab olema muudetav, et tellija saaks vajadusel teha hilisemaid kohandusi.
- Tellijal on õigus juhendmaterjale vabalt kasutada, levitada ja kohendada oma vajaduste järgi.
- Juhendmaterjalide lõplik versioon tuleb esitada hiljemalt **31.10.2025**.
- Juhendmaterjalide sisu peab olema täpne ja vastama hanketingimustele, tagades, et esitatud teave on usaldusväärne ja ajakohane. Materjal peab olema praktiliselt rakendatav, et lastekaitsetöötaja saaks seda hõlpsasti kasutada oma töös.
- Juhendmaterjalide üleandmine ja vastuvõtmine toimub pärast seda, kui tellija on materjalid kooskõlastanud. Pärast juhendmaterjalide valmimist ning kooskõlastamist koostatakse üleandmise-vastuvõtmise akt.
- Töö teostamisel on kohustus kajastada projekti logo ning viidata: <https://pilv.rtk.ee/s/5JcFsjMFJqedZq2?dir=undefined&path=%2FKaasrahanud%20EL%20kaksiklogod%20EST%2FHorisontaalne&openfile=81997> .

Meeskonnaliikmetele/koolitajate nõuded, kes viib(vad) läbi koolitused "Traumateadlik ja kiindumuspõhine lähenemine töös lastega" ja koostavad juhendmaterjali.

1. Magistrikraad psühholoogia erialal.
2. Peab olema hankeesemega samaväärse koolituse läbiviimise kogemus – vähemalt 3 koolitust viimase 36 kuu jooksul. Arvesse lähevad koolitused, mille maht on vähemalt 4 akadeemilist tundi. Koolitusena arvestab Tellija vaid neid koolitusi, mis vastavad Täiskasvanute koolituse seaduse (TäKS) nõuetele.
3. Hankeesemega samaväärse sisuga koolituse (õppekava, koolituskava ja metoodika) väljatöötamise ja/või juhendmaterjalide loomises osalemise kogemus – vähemalt 2

koolituse (mahus vähemalt 4 akadeemilist tundi) väljatöötamine ja/või osalemine kahe juhendmaterjali loomises viimase 36 kuu jooksul.

4. Täitja on eksperdina nõustanud laste ja noortega töötavaid spetsialiste viimase 5 aasta jooksul.

Täitja peab lepingu täitmisel eelistama keskkonnahoidlikke lahendusi:

- Töökoosolekud ja muud kohtumised viia läbi võimaluse korral veebi vahendusel, et vähendada eelkõige liigsest transpordikasutusest tulenevat süsiniku jalajälge;
- Vältida tarbetut dokumentide välja trükkimist ning võimalusel eelistada digitaalsel kujul olevaid materjale;
- Täitja poolt digitaalsel kujul edastatavad materjalid peavad olema salvestatud ja edastatud optimaalse mahuga, et vältida otstarbetult suuri andmefaile ning seega vähendada digireostust;
- Lepingu täitmise järgselt kustutada üleliigsed digimaterjalid, näiteks mustandfailid, säilitamiseks mittevajalikud töödokumendid jms, kuna IT-serverites failide otstarbetu hoidmine on keskkonda kurnava mõjuga ning suurendab digireostust.

Täienduskoolitusi „Traumateadlik ja kiindumus põhine lähenemine töös lastega“ läbiviimist rahastatakse riigieelarvest.

Juhendmaterjalid tellitakse 2021-2027 ühtekuuluvuspoliitika fondide meetme 21.4.7.9. „Lastele ja peredele suunatud teenused on kvaliteetsed ja vastavad perede vajadustele” toetuse andmise tingimuste (TAT) „Laste ja perede toetamine, tegevuse 2.3. „Valdkondadeülese lastekaitse korraldusmudeli väljatöötamine“ raames.